

Johan de Mylius. *'Hr. Digter Andersen': Liv Digtning Meninger.*
København: Gad, 1995. 379 s. (ill.). Pris: DKr. 200,- ISBN
87-12-02961-0.

Endnu en bog om H. C. Andersen, kunne man som læser udbryde ved synet af Johan de Mylius' nye murstenstykke og flot udstyrede bog. Men alene titlen kan tjene som signal på at dette ikke handler om en privatperson, men om H. C. Andersen som digter. Titlen er et citat, det er den tiltaleform en taknemlig håndværker hilste digteren med efter en aften på Casinoteatret. Bogen er en H. C. Andersen antologi og som sådan vil den uden tvivl blive brugt i undervisningen, men den kan med udbytte læses af almindelige dødelige også. Den drager nogle tekster frem i lyset som er mindre tilgængelige og præsenterer dem i næsten kronologisk rækkefølge.

Sammen med den længere indledning i begyndelsen og de mindre som indleder kapitlerne eller de enkelte tekster, dannes der et overblik over digterens produktion gennem livet. Men samtidig er teksterne ordnet tematisk i fem kapitler, hvorved brugerne skulle få et overblik over den livstolkning som H. C. Andersen også brugte sin digtning til at få ud. Underligt nok kommer der efterhånden også et portræt af mennesket bag digteren frem. Det er digterens sociale opfattelser, med sig selv og sin sociale forudsætninger i midtpunktet, der fremstilles i første kapitel, som leverer et mere komplet billede af f. eks. den politiske H. C. Andersen end det hidtil kendte. Ved siden af den næsegruse beundring for alt kongeligt og adeligt som hører til det kendte billede, dannes konturerne af et demokratisk og liberalt menneske. Det religiøse er emnet for næste kapitel og her viser Mylius igen et sammensat billede af en tilhænger, helt i tidens ånd, af den personlige Jesus, en modstander af Grundtvigianismen, men samtidig en dyrker af en næsten katolsk mysticisme og en primitiv sjæletro.

Tredie kapitel viser H. C. Andersens fremtidsbegejstring og glæde over tekniske nyvindinger. Sidste kapitel der handler om poesi vil være mest interessant for litteraturfolk, idet det i tekstvalg og kommentar slår et slag for H. C. Andersen som en værdig optakt til modernismen. Endelig kom det så langt.

H. C. Andersen udviklede sig ikke bare som menneske - en af grundene til at han er så svær at få fat i, idet han hele tiden befinder sig et andet sted end hvor man sidst havde ham - men også som digter. Mylius viser ved eksemplerne og kommentarerne en gradvis udvikling fra romantiker til modernist. 'Poesi som illusion' er udgangspunktet for og titlen på kapitlet, hvori digtningens rolle som virkelighedskildring afløses af den begyndende tvivl om digtningens referentialitet, den der bliver central i modernismen.

Bogens tekster ledsages af et gedigent noteapparat, som man bare af og til kan stille spørgsmålstegn ved. Hvorfor skal der en note til at forklare et ord som "ubillig" = uretfærdig, når der ikke forekommer en note for det langt sværere ord "basilisk"? Men det er småting.

Det siger sig selv at både kommentarerne og tekstudvalget er udtryk for en personlig H. C. Andersen-tolkning, som er Mylius' egen. Den vi kendte fra den fortræffelige *H.C. Andersen - Liv og værk. En tidstavle 1805-1875* (1993), men den udvikler sig heldigvis også, så der ikke er tale om gentagelser. Desuden er i denne nye bog H. C. Andersen placeret i sin samtid i idéhistorisk henseende.

Der er opfattelser der kan diskuteres, f. eks. den om Andersens udødelighedslængsel, hvor jeg tror den ikke er baseret på en dybt følt religiøsitet, men snarere grunder i en narcissistisk fantasi om udødelighed som forfatter, den Andersen faktisk allerede havde før han havde skrevet noget overhovedet. Men nu kan de forskellige opfattelser blive genstand for diskussion, idet de er fremstillet i nærværende klare og overskuelige form.

Udvalget af brev- og poesitekster til illustration af de diverse holdninger er forfriskende ny, ligesom der også er eventyrtekster med som man ellers savner i antologier: 'Dryaden' er et godt eksempel på en sådan. At dette udvalg kan diskuteres som i enhver antologi siger sig selv. Mine to favoritter, 'Den flyvende Kuffert' og 'Loppen og Professoren' er dog med, så jeg har ikke noget at klage over.

En udmærket bog.

Annelies van Hees, Universiteit van Amsterdam